

ESB og landsbyggðin

Fundaröð atvinnumálanefndar ASÍ
ESB aðild og byggðamál
12. febrúar 2009

Reinhard Reynisson

Forsendur byggðastefnu ESB

- Megin markmið ESB er sameiginlegur frjáls samkeppnismarkaður – sama stefna er rekin hér á landi
- Hefur í för með sér tilfærslu efnahagsstarfsemi á milli svæða – hlutfallslegir yfirburðir og samþjöppun
- Jöfnun aðstöðu og samkeppnishæfni – tryggja samstöðu um megin markmið

Byggðastefna ESB – tekur til allra

- Sérstakur stuðningur við svæði með minna en 75% af meðaltekjum innan ESB (e. convergence)
- Samkeppnishæfni og vinnumarkaður – nýsköpun – grunngerð – aðlögun (e. competitiveness and employment)
- Svæðasamstarf – samstarf líkra svæða – norðurslóðir – strandhéruð (e. territorial cooperation)

Byggðastefna ESB

Objectives, Structural Funds and instruments 2007-2013

Objectives	Structural Funds and instruments		
Convergence	ERDF	ESF	Cohesion Fund
Regional Competitiveness and Employment	ERDF	ESF	
European Territorial Cooperation	ERDF		

Nokkrar skilgreiningar

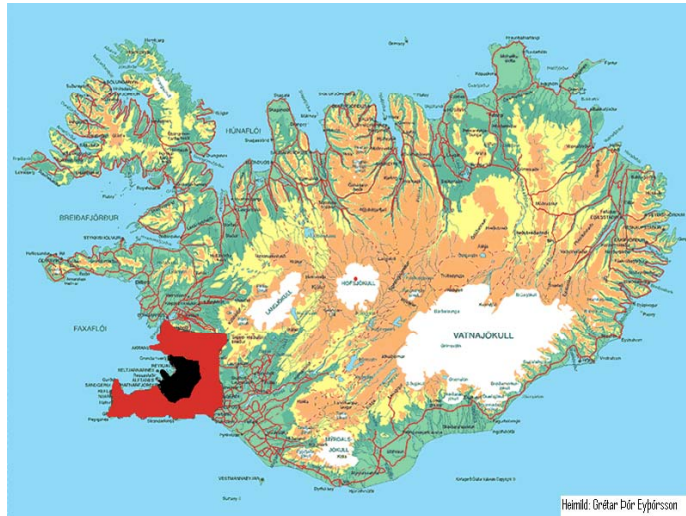
- NUTS – svæðaskilgreiningar sem byggja annars vegar á stjórnsýslueiningum en eru einnig “tölfræðilegar” einingar eða svæði
- Skilgreining OECD á dreifbýli (e. rural area) er minna en 150 íbúar á km²
- Skilgreining í evrópskri umræðu – strjálbýli þar sem færri en 8 íbúar eru á km²

Þéttleiki byggðar eftir landshlutum

	Íbúafjöldi	Stærð	Íbúar á
	1. des. 2007	km ²	km ²
Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu	196.161	1.043	188,1
Samtök sveitarfélaga á Suðurnesjum	20.415	818	25,0
Samtök sveitarfélaga á Vesturlandi	15.452	9.310	1,7
Fjórðungssamband Vestfjarða	7.309	9.355	0,8
Samtök sveitarfélaga á Norðurlandi vestra	7.359	12.592	0,6
Eyþing	28.797	22.693	1,3
Samtök sveitarfélaga á Austurlandi	13.901	21.986	0,6
Samtök sunnlenskra sveitarfélaga	23.478	24.688	1,0

Rétta byggðakortið ?

12. febrúar 2009

Reinhard Reysson

9

Kerfislægir veikleikar

- Lítil sveitarfélög – ólíklegri en þau stærri til virkrar þátttöku í alþjóðasamstarfi
- Svæðisbundið stjórnsýslustig ekki til staðar – byggðamál í Evrópu eru á því stigi
- Miðstýrt stjórnkerfi – erum við að þróa kerfið í öfuga átt við nágranna okkar?
- Byggðaáætlun sem tekur ekki til landsins alls

12. febrúar 2009

Reinhard Reysson

10

Alþjóða-/Evrópuvæðing svæða

- Fer eftir styrk tengslanna við hið miðlæga ríkisvald – mikil tengsl = lítil alþjóðavæðing og öfugt.
- Norrænt módel sem byggir á tveimur megin forsendum
  - a) svæðaþróun – uppbygging og styrking búsetuskilyrða
  - b) aukið sjálfræði gagnvart hinu miðstýrða ríkisvaldi (Dosenrod & Halkier 2004)

Spurning um nálgun

- Eigum við að skilgreina okkur sem land eða hérað í ESB?
- Ef við skilgreinum okkur sem land þurfum við að koma okkur niður á “eðlilega” svæðaskiptingu
- Svæðaskiptingar byggja á stjórnsýslueiningum annars vegar og “virkum svæðum” (e. functional regions) hins vegar – taka breytingum yfir tíma